2025/404

25.2.2025.

PADOMES LĒMUMS (KĀDP) 2025/404

(2025. gada 24. februāris),

ar ko ieceļ Eiropas Savienības īpašo pārstāvi Centrālāzijā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 33. pantu saistībā ar 31. panta 2. punktu,

ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padome 2005. gada 13. jūnijā vienojās iecelt Eiropas Savienības īpašo pārstāvi (ESĪP) Centrālāzijā ([1]).

(2) Padome 2021. gada 21. jūnijā pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2021/1013 ([2]), ar ko par ESĪP Centrālāzijā iecēla *Terhi HAKALA* kundzi.

(3) Padome 2023. gada 6. februārī pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2023/260 ([3]), ar ko pagarināja ESĪP Centrālāzijā *HAKALA* kundzes pilnvaru termiņu. ESĪP pilnvaru termiņš beidzas 2025. gada 28. februārī.

(4) *HAKALA* kundze ir paziņojusi par atkāpšanos no amata, kas stājās spēkā 2024. gada 31. decembrī.

(5) Uz 24 mēnešu laikposmu būtu jāieceļ jauns ESĪP Centrālāzijā.

(6) ESĪP savas pilnvaras īstenos situācijā, kas var pasliktināties un varētu kavēt Līguma 21. pantā noteikto Savienības ārējās darbības mērķu sasniegšanu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Eiropas Savienības īpašais pārstāvis

Ar šo Eduards STIPRĀ kungs tiek iecelts par Eiropas Savienības īpašo pārstāvi (ESĪP) Centrālāzijā uz laikposmu no 2025. gada 1. marta līdz 2027. gada 28. februārim. Padome, pamatojoties uz Politikas un drošības komitejas (PDK) izvērtējumu un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos ("Augstais pārstāvis") priekšlikumu, var nolemt, ka ESĪP pilnvaras ("pilnvaras") tiek pagarinātas vai beidzas agrāk.

2. pants

Politikas mērķi

Pilnvaru pamatā ir Savienības politikas mērķi Centrālāzijā. Minētie mērķi ietver:

a) veicināt attiecības starp Savienību un Centrālāzijas valstīm, pamatojoties uz kopīgām vērtībām un interesēm, kā paredzēts attiecīgos nolīgumos;

b) palīdzēt stiprināt stabilitāti un valstu sadarbību reģionā;

([1]) Padomes Vienotā rīcība 2005/588/KĀDP (2005. gada 28. jūlijs), ar ko ieceļ amatā Eiropas Savienības Īpašo pārstāvi Centrālajā Āzijā (OV L 199, 29.7.2005., 100. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2005/588/oj).

([2]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/1013 (2021. gada 21. jūnijs), ar ko ieceļ Eiropas Savienības īpašo pārstāvi Vidusāzijā (OV L 222, 22.6.2021., 33. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1013/oj).

([3]) Padomes Lēmums (KĀDP) 2023/260 (2023. gada 6. februāris), ar ko pagarina pilnvaru termiņu Eiropas Savienības īpašajam pārstāvim Vidusāzijā un ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2021/1013 (OV L 35, 7.2.2023., 25. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/260/oj).

c) palīdzēt stiprināt demokrātiju, tiesiskumu, labu pārvaldību un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu Centrālāzijā;

d) pievērsties galveno risku novēršanai, jo īpaši risināt konkrētas problēmas, kas varētu tieši skart Savienību;

e) stiprināt Savienības darbību efektivitāti un pamanāmību reģionā, tostarp, izvēršot ciešāku koordināciju ar citiem attiecīgiem partneriem un starptautiskām organizācijām, piemēram, ar Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju (EDSO) un Apvienoto Nāciju Organizāciju (ANO).

3. pants

Pilnvaras

1. Lai sasniegtu 2. pantā noteiktos politikas mērķus, pilnvaras ietver:

a) veicināt vispārēju Savienības politikas koordināciju Centrālāzijā un palīdzēt nodrošināt Savienības ārējo darbību konsekvenci reģionā;

b) sekmēt to, ka tiek īstenota Savienības stratēģija spēcīgākām partnerattiecībām ar Centrālāziju, kas papildināta ar attiecīgiem Padomes secinājumiem un turpmākiem progresa ziņojumiem par to, kā tiek īstenota Savienības stratēģija Centrālāzijai, un Kopīgais ceļvedis attiecību padziļināšanai starp ES un Centrālāziju;

c) sniegt ieteikumus un regulārus pārskatus attiecīgām Padomes struktūrām;

d) palīdzēt Padomei turpināt attīstīt visaptverošu politiku attiecībā uz Centrālāziju;

e) atbalstīt augsta līmeņa politisko sanāksmju regulāru organizēšanu starp Savienību un Vidusāzijas valstīm;

f) rūpīgi novērot Centrālāzijas politiskos notikumus, attīstot un uzturot ciešus kontaktus ar valdībām, parlamentiem, tiesu iestādēm, pilsonisko sabiedrību un plašsaziņas līdzekļiem;

g) mudināt Kazahstānu, Kirgizstānu, Tadžikistānu, Turkmenistānu un Uzbekistānu sadarboties reģionālos kopīgu interešu jautājumos;

h) attīstīt attiecīgus kontaktus un sadarbību ar galvenajiem ieinteresētajiem aktoriem reģionā un ar visām attiecīgajām reģionālajām un starptautiskajām organizācijām, ņemot vērā trešo valstu pieaugošo klātbūtni reģionā;

i) sadarbībā ar ESĪP cilvēktiesību jautājumos sekmēt to, ka reģionā tiek īstenota Savienības cilvēktiesību politika, tostarp Savienības pamatnostādnes cilvēktiesību jomā un jo īpaši Savienības pamatnostādnes par bērniem un bruņotiem konfliktiem un Savienības pamatnostādnes par vardarbību pret sievietēm un meitenēm un par visa veida pret viņām vērstas diskriminācijas apkarošanu, un ka tiek īstenota Savienības politika attiecībā uz ANO Drošības padomes Rezolūciju 1325 (2000) par sievietēm, mieru un drošību, tostarp, veicot uzraudzību un ziņojot par norisēm, kā arī formulējot ieteikumus šajā ziņā;

j) ciešā sadarbībā ar EDSO un ANO veicināt konfliktu novēršanu un atrisināšanu, attīstot kontaktus ar iestādēm un citiem vietējiem aktoriem, piemēram, nevalstiskām organizācijām, politiskām partijām, minoritātēm, reliģiskām grupām un to līderiem;

k) dot ieguldījumu tādu kopējās ārpolitikas un drošības politikas aspektu formulēšanā attiecībā uz Vidusāziju, kas saistīti ar: savienotību, tostarp Stratēģiju "*Global Gateway*"; energodrošību; robežu drošību; smagiem noziegumiem, tostarp narkotiku un cilvēku tirdzniecības apkarošanu; un ūdens resursu apsaimniekošanu, vidi un klimata pārmaiņām saistītu aspektu formulēšanā;

l) veicināt reģionālo drošību Centrālāzijā plašākā ģeopolitiskajā kontekstā, tostarp saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu un norisēm Afganistānā;

m) atbalstīt Savienības tvērumu un demaršus Vidusāzijas valstīm, tostarp par ierobežojošo pasākumu apiešanas novēršanu;

n) atbalstīt Savienības tvērumu un demaršus Vidusāzijas valstīm saistībā ar dalībvalstu neatkarības, suverenitātes un teritoriālās integritātes ievērošanu, tostarp visos reģionālajos un starptautiskajos forumos.

2. ESĪP atbalsta Augstā pārstāvja darbu un saglabā kopskatu par visām Savienības darbībām reģionā.

4. pants

Pilnvaru īstenošana

1. ESĪP ir atbildīgs par pilnvaru īstenošanu, rīkojoties Augstā pārstāvja vadībā.

2. PDK uztur privileģētus sakarus ar ESĪP un ir galvenais ESĪP kontaktpunkts saziņā ar Padomi. Neskarot Augstā pārstāvja pilnvaras, PDK saskaņā ar pilnvarām sniedz ESĪP stratēģiskas norādes un politisku virzību.

3. ESĪP strādā ciešā koordinācijā ar Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) attiecīgajiem departamentiem.

5. pants

Finansējums

1. Finanšu atsauces summa, kas paredzēta pilnvaru īstenošanas izdevumu ("izdevumi") segšanai laikposmā no 2025. gada 1. marta līdz 2027. gada 28. februārim, ir 2 719 777,34 EUR.

2. Izdevumus pārvalda saskaņā ar procedūrām un noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

3. Izdevumus pārvalda saskaņā ar līgumu starp ESĪP un Komisiju. Par visiem izdevumiem ESĪP atskaitās Komisijai.

6. pants

ESĪP komandas sastāvs

1. Pilnvaru un atbilstošo piešķirto finanšu līdzekļu robežās ESĪP ir atbildīgs par komandas izveidi. ESĪP komandā iekļauj personas, kam ir īpašas zināšanas konkrētos politikas jautājumos, kuras vajadzīgas pilnvaru īstenošanai. ESĪP nekavējoties informē Padomi un Komisiju par ESĪP komandas sastāvu.

2. Dalībvalstis, Savienības iestādes un EĀDD var ierosināt personāla norīkošanu darbā ESĪP komandā. Šādam norīkotajam personālam atalgojumu maksā attiecīgi norīkojošā dalībvalsts, attiecīgā Savienības iestāde vai EĀDD. Darbā ESĪP komandā var norīkot arī ekspertus, ko dalībvalstis ir norīkojušas darbā Savienības iestādēs vai EĀDD. Starptautiskajiem līgumdarbiniekiem ir dalībvalsts valstspiederība.

3. Viss norīkotais personāls turpina būt nosūtītājas dalībvalsts, attiecīgās Savienības iestādes vai EĀDD administratīvā pakļautībā un veic savus pienākumus un rīkojas pilnvaru interesēs.

4. ESĪP komandu izvieto kopā ar attiecīgajiem EĀDD departamentiem vai Savienības delegācijām, lai nodrošinātu to attiecīgo darbību saskaņotību un konsekvenci.

7. pants

ESĪP un ESĪP komandas locekļu privilēģijas un imunitāte

Par privilēģijām, imunitāti un citām garantijām, kas attiecas uz ESĪP un ESĪP komandas locekļiem un kas ir vajadzīgas pilnvaru izpildei un sekmīgai darbībai, attiecīgi vienojas ar uzņēmējām pusēm. Šajā nolūkā dalībvalstis un EĀDD sniedz visu vajadzīgo atbalstu.

8. pants

ES klasificētās informācijas drošība

ESĪP un ESĪP komandas locekļi ievēro drošības principus un minimālos standartus, kas ir noteikti ar Padomes Lēmumu 2013/488/ES ([4]).

9. pants

Piekļuve informācijai un apgādes atbalsts

1. Dalībvalstis, Komisija, EĀDD un Padomes Ģenerālsekretariāts nodrošina, ka ESĪP ir piekļuve visai vajadzīgajai informācijai.

2. Savienības delegācijas reģionā un dalībvalstis attiecīgā gadījumā nodrošina apgādes atbalstu ESĪP un ESĪP komandas locekļiem.

10. pants

Piekļuve dokumentiem, arhīvi un datu aizsardzība

1. ESĪP piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1049/2001 ([5]) paredzētos noteikumus. Augstais pārstāvis pieņem attiecīgus īstenošanas noteikumus attiecībā uz ESĪP.

2. ESĪP aizsargā personas attiecībā uz viņu personas datu apstrādi saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2018/1725 ([6]). Augstais pārstāvis pieņem attiecīgus īstenošanas noteikumus attiecībā uz ESĪP.

11. pants

Drošība

Saskaņā ar Savienības politiku par tāda personāla drošību, kas izvietots ārpus Savienības, lai veiktu operatīvas darbības saskaņā ar Līguma V sadaļu, ESĪP atbilstoši pilnvarām un atkarībā no drošības situācijas teritorijā, par ko ESĪP ir atbildīgs, veic visus praktiski iespējamos pasākumus visa ESĪP tiešā pakļautībā esošā personāla drošībai, jo īpaši:

a) izstrādājot konkrētu drošības plānu, kura pamatā ir EĀDD norādes un kurā ietverti konkrēti fiziski, organizatoriski un procesuāli drošības pasākumi, ar kuriem reglamentē to, kā tiek pārvaldīta personāla droša pārvietošanās uz teritoriju, par kuru ESĪP ir atbildīgs, un droša pārvietošanās tajā un kā tiek pārvaldīti drošības incidenti, un izveidojot ārkārtas situāciju plānu un evakuācijas plānu;

b) nodrošinot, ka visam ārpus Savienības izvietotajam personālam ir augsta riska apdrošināšana, kas atbilst apstākļiem teritorijā, par ko ESĪP ir atbildīgs;

c) nodrošinot, ka viss personāls, ko izvieto ārpus Savienības, tostarp vietējie līgumdarbinieki, pirms vai tūlīt pēc ierašanās teritorijā, par ko ESĪP ir atbildīgs, ir piedalījušies atbilstīgā drošības apmācībā, kuras pamatā ir EĀDD minētajai teritorijai piešķirtā riska izvērtējuma pakāpe;

d) nodrošinot, ka tiek īstenoti visi saskaņotie ieteikumi, kas sniegti pēc regulāriem drošības izvērtējumiem, un – saistībā ar regulāriem progresa ziņojumiem un galīgo visaptverošo ziņojumu par pilnvaru īstenošanu, kas minēts 15. pantā, – rakstiski ziņojot Augstajam pārstāvim, Padomei un Komisijai par minēto ieteikumu īstenošanu un citiem drošības jautājumiem.

([4]) Padomes Lēmums 2013/488/ES (2013. gada 23. septembris) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 274, 15.10.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

12. pants

Ziņošana

ESĪP regulāri sniedz ziņojumus Augstajam pārstāvim. ESĪP regulāri sniedz ziņojumus PDK un pēc vajadzības Padomes darba grupām. Regulāros ziņojumus izsūta, izmantojot *COREU* tīklu. ESĪP var sniegt ziņojumus Ārlietu padomei. Saskaņā ar Līguma 36. pantu ESĪP var tikt iesaistīts informācijas sniegšanā Eiropas Parlamentam.

13. pants

Koordinācija

1. Lai sasniegtu Savienības politikas mērķus, ESĪP veicina Savienības darbības vienotību, konsekvenci un efektivitāti un palīdz nodrošināt to, ka visi Savienības instrumenti un dalībvalstu darbības tiek veikti konsekventi. Attiecīgos gadījumos cenšas veidot kontaktus ar dalībvalstīm. ESĪP darbības saskaņo ar darbībām, ko veic attiecīgie EĀDD ģeogrāfiskie departamenti un Komisija. ESĪP regulāri sniedz informāciju dalībvalstu misijām un Savienības delegācijām.

2. Uz vietas ESĪP uztur ciešu saikni ar attiecīgajiem dalībvalstu misiju vadītājiem un Savienības delegāciju vadītājiem. Viņi dara visu iespējamo, lai palīdzētu ESĪP īstenot pilnvaras. ESĪP uztur saikni arī ar citiem starptautiskiem un reģionāliem aktoriem uz vietas.

14. pants

Palīdzība saistībā ar prasībām

ESĪP un ESĪP komandas locekļi sniedz palīdzību reaģēšanai uz jebkādām prasībām un pienākumiem, kas izriet no iepriekšējo ESĪP Centrālāzijā pilnvarām, un šajā nolūkā sniedz administratīvu palīdzību un piekļuvi attiecīgajiem dokumentiem.

15. pants

Pārskatīšana

Šā lēmuma īstenošanu un tā saskaņotību ar citām Savienības darbībām reģionā regulāri pārskata. ESĪP sniedz Augstajam pārstāvim, Padomei un Komisijai regulārus progresa ziņojumus un līdz 2026. gada 30. novembrim – galīgu visaptverošu ziņojumu par pilnvaru īstenošanu.

16. pants

Stāšanās spēkā

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē, 2025. gada 24. februārī

Padomes vārdā –

priekšsēdētāja

K. KALLAS